

Kiedys to było, czyli czemu kupić rower używany Przeczytaj artykuł i obejrzyj animację!

Kuchenki EWA wciąż gotują obiady, stare Nokie 3310 po naładowaniu nadal działają, piękne fotele „Chierowski” po latach zwykle nawet się nie chwieją. Dla porównania - współczesne meble z popularnego szwedzkiego sklepu na „I” często rozpadają się już po kilku miesiącach i nie da się ich naprawić, bo zrobione są z tektury. Podobnie rzecz się ma z rowerami. Zapytajcie w sąsiedzkim serwisie rowerowym, jak często nowe rowery trafiają do naprawy praktycznie od razu po zakupie. A może sami i same tego doświadczycie?

Lubisz formy wizualne? Nie masz czasu na czytanie? Obejrzyj animację!

Na stronie: www.otwartywarsztatrowerowy.pl/3rowerujreperujrecykluj/

Na Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=JCiELbNKsmE>

Rower używany – czyli jak kupić sprzęt trwały, ekologiczny, etyczny, modny i jeszcze przy tym oszczędzić

Współcześnie na rynku rowerowym przeważa masowa produkcja nastawiona tylko na zwiększanie sprzedaży i obniżanie ceny. Przykładem są już materiały. Kiedyś ramy produkowano z dobrej stali, miały porządne spawy, w osprzęcie też dominował metal. Obecnie - przeważa aluminium i plastik, które szybko się zużywają i praktycznie nie nadają się do naprawy. Towary często z góry projektowane są w taki sposób, by po określonym czasie stawały się niesprawne, a ich naprawa była niemożliwa lub nieopłacalna (tzw. zaplanowana nieprzydatność produktu, ang. planned obsolescence). Masowa produkcja to też niska jakość montażu – tanie nowe rowery składane są byle jak, przez osoby bez doświadczenia – w efekcie od razu ze sklepu często jadą do serwisu. Starsze rowery są po prostu **lepszej jakości i bardziej trwałe** niż nowe.

Zakup starszego, używanego roweru **jest po prostu opłacalny**. Dobry, przeserwisowany rower używany kupimy za cenę nowego roweru kiepskiej jakości. Jeśli jest zadbane to po roku możemy go sprzedać nawet po cenie kupna, podczas gdy nowy rower przez rok mocno straci na wartości, nawet jeśli nie był intensywnie używany. Starszy, używany rower to też sprzęt, który został już przetestowany i wiadomo, że się sprawdza. Na babski rozum: jeśli coś jeździło przez lata, to najpewniej pojeździ jeszcze długo, a w wielu przypadkach nawet nas przeżyje.

Takie starsze, używane rowery, są też **bardziej unikalne**, często mają ciekawszy design, swoją historię. Wyróżnią się z tłumu identycznych rowerów współczesnych. Dodatkowo - sklepy z nowymi rowerami zwykle mają na stanie tylko kilka najnowszych modeli kilku marek. W zaufanym sklepie z używanymi rowerami znajdziemy rowery najróżniejszego typu, różnych marek, z różnych lat i w szerokim zakresie cenowym, o znanym pochodzeniu, po pełnym serwisie i na gwarancji.

Szczególnie **dzieciom warto kupować rowery używane**. Mniej będziemy się stresować uszkodzeniami powstałymi przy energicznej zabawie i nie zbankrutujemy wydając pieniądze na nowy

rower, gdy tylko dziecko wyrośnie z poprzedniego. Jednocześnie uczymy dzieci recyklingu, odpowiedzialnej konsumpcji i oszczędności oraz przekazujemy postawy proekologiczne.

Masowa produkcja i zakup kiepskich rowerów i części, które szybko się psują, oznacza ciągle pomnażanie odpadów, zużywanie zasobów naturalnych i wytwarzanie śladu węglowego.

Przeciwieństwem takiego modelu, nazywanego „weź – wyprodukuj – kup – użyj - wyrzucić”, jest gospodarka obiegu zamkniętego, w której surowce, materiały i produkty są używane jak najdłużej. Kupowanie używanych sprzętów, w tym rowerów, to element tego **ekologicznego rozwiązania**.

Mówiąc o ekologii warto zwrócić uwagę na materiały. Używana w starszych rowerach dobra stal jest trwała, stosunkowo łatwa w naprawie (wygiętą – można naprostować, pękniętą – pospawać) i w pełni recyklingowalna. Najpopularniejsze obecnie aluminium i plastik zużywają się szybciej niż stal i są praktycznie nienaprawialne. Podobnie praktycznie nienaprawialne są też tytan i włókno węglowe, dodatkowo ich produkcja jest bardziej nieekologiczna (jedna stalowa rama to ok. 17,5 kg CO₂, rama z tytanu - ok. 55 kg CO₂, rama z włókna węglowego – ok. 280 kg CO₂), ich przetwarzanie to zaledwie downcycling (odzyskuje się tylko część materiału i jest on niższej jakości). W przypadku włókna węglowego sam proces przetwarzania jest nieprzyjazny dla środowiska oraz bardzo kosztowny.

Rezygnacja z kupowania nowych sprzętów na rzecz używanych jest nie tylko ekologiczna, ale też **bardziej odpowiedzialna społecznie**. Zamiast płacić wielkim firmom produkującym towary w azjatyckich fabrykach, znanych ze złych warunków pracy (a tam powstaje zdecydowana większość rowerów i części rowerowych), wspieramy lokalne serwisy i sklepy. Nie dokładamy się też do eksportu dewastacji środowiska do państw globalnego Południa. Dodatkowo możemy wybrać sklep, który **zysk przeznacza na cele społeczne** – np. warszawski Otwarty Warsztat Rowerowy, prowadzony przez Stowarzyszenie Mierz Wysoko.

Jeszcze więcej ekologii

Przy korzystaniu z roweru warto stosować te same ekologiczne praktyki, które często stosujemy na co dzień. Podstawa to 3R: reduce (kupuj mniej, tylko potrzebne rzeczy, pożyczaj), reuse (używaj ponownie i wymyślaj nowe zastosowania, kupuj używane, rzeczy tobie niepotrzebne oddawaj innym), recycle (recyklinguj). Obecnie dodaje się różne kolejne „R” np. rethink (decyduj świadomie), refuse (np. odmawiaj kupowania rzeczy w dodatkowych opakowaniach), rot (kompostuj) oraz szczególnie ważne przy rowerach - repair/recover (naprawiaj, odnawiaj).

Żeby ograniczyć konsumpcję trzeba po prostu **kupować bardziej trwale** części i akcesoria oraz o nie dbać – np. czyścić i smarować, odpowiednio przechowywać, regularnie serwisować. Kiedy coś się zepsuje **lepiej naprawić** to samodzielnie lub w serwisie, zamiast od razu wymieniać na nowe - choćby załatać dętkę (tym bardziej, że nowa kosztuje 25 zł a zestaw sześciu łatek – 15 zł). Warto nawet łamać zalecenia producentów, którzy często tylko dla zwiększenia sprzedaży opisują części jako niekompatybilne ze starszymi lub z produktami innych firm.

Samodzielne naprawianie roweru jest nie tylko ekologiczne – **daje też frajdę i poczucie niezależności**. Zwykle wystarczą podstawowe narzędzia i instrukcje z internetu. Organizowane są też coraz częściej warsztaty wykonywania podstawowych napraw. We wspomnianym Otwartym Warsztacie Rowerowym można za darmo skorzystać z narzędzi oraz w każdą sobotę wziąć udział w bezpłatnych warsztatach serwisowania.

Rowery i części, których już nie potrzebujemy, **przekażmy do dalszego użytku** – sprawne (!!!) rowery przydadzą się np. w domu dziecka lub w ośrodku dla uchodźców. Kiedy czegoś nie da się naprawić oczywiście jest odpowiednia segregacja i utylizacja, można też pomyśleć o „**upcyclingu**” - np. pociąć dętki na gumki-recepturki, przerobić oponę na pasek do spodni, a z zębátky zrobić tarczę zegara.

Gdy musimy coś kupić, **wybierajmy świadomie** – produkty używane, z recyklingu i nadające się do recyklingu, lokalne, certyfikowane jako ekologiczne. Warto poszukiwać produktów pochodzących ze **Sprawiedliwego Handlu (ang. Fair Trade)**. Jest to ruch tworzony przez organizacje pozarządowe, działaczy i wolontariuszy, konsumentów oraz firmy na rzecz rozwoju społeczności drobnych wytwórców szczególnie z krajów globalnego Południa. Wybierając produkty Fair Trade wspieramy m.in. godziwe płace i dobre warunki pracy, demokratyczne zarządzanie, rozwój społeczności lokalnych – np. budowę szkół, ochronę środowiska naturalnego, równość kobiet i mężczyzn, zakaz pracy dzieci, wzmocnienie grup zagrożonych wykluczeniem. Wyszukiwarkę produktów znajdziemy na stronie Fundacji Fairtrade Polska <https://www.fairtrade.org.pl/produkty/>

A przede wszystkim – żeby rower był jeszcze bardziej ekologiczny, warto **jak najczęściej na nim jeździć!** Rozwój ruchu rowerowego jako niskoemisyjnego środka transportu to jedno z rozwiązań problemu zanieczyszczenia powietrza.

Otwarty Warsztat Rowerowy – etyczny rower w praktyce

W Warszawie przy ul. Wolność 2 działa miejsce, które łączy w jedno hasła rower, ekologia i działalność społeczna – jest to Otwarty Warsztat Rowerowy prowadzony przez Stowarzyszenie Mierz Wysoko. Można tu za darmo skorzystać z przestrzeni i narzędzi do samodzielnej naprawy roweru, wziąć udział w cotygodniowych bezpłatnych warsztatach serwisowania oraz kupić używany rower po pełnym serwisie i na gwarancji. Działa tu też punkt recyklingu rowerów – Stowarzyszenie zbiera niepotrzebne rowery i części rowerowe w każdym stanie technicznym i po naprawie i odnowieniu daje im drugie życie. Sprzedaż rowerów to metoda na sfinansowanie darmowej działalności społecznej – dalszego recyklingu, darmowych warsztatów, a także programu wolontariatu dla młodzieży „Rower za Dobro” oraz akcji przekazywania rowerów uchodźcom „Rower na powitanie”. Więcej:

www.otwartywarsztatrowerowy.pl

3R: Roweruj, Reperuj, Recykluj!

Artykuł powstał w ramach projektu „3R: Roweruj, Reperuj, Recykluj!” realizowanego przez Stowarzyszenie Mierz Wysoko, dofinansowanego przez Fundację Fairtrade Polska oraz ze środków Unii Europejskiej. W ramach projektu powstają filmy animowane i artykuły zachęcające do proekologicznych wyborów w życiu codziennym.

Strona projektu www.otwartywarsztatrowerowy.pl/3rrowerujreperujrecykluj.

Animacja „Czemu kupić rower używany?” dostępna na stronie projektu oraz na Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=JCiELbNKsmE>

Przeczytaj więcej:

- Recykling rowerów - <https://otwartywarsztatrowerowy.pl/recykling-rowerow/>
- Gospodarka obiegu zamkniętego - <https://www.parp.gov.pl/goz>
- Etyczna konsumpcja - <https://ekonsument.pl>
- Sprawiedliwy Handel - <https://www.fairtrade.org.pl>

- Can We Make Bicycles Sustainable Again?, Kris De Decker, Low Tech Magazine 28.02.2023 <https://solar.lowtechmagazine.com/2023/02/can-we-make-bicycles-sustainable-again>
- Spisek żarówkowy – współczesny wymiar zaplanowanej nieprzydatności, Lidia Kłos [w] Studia i Prace WNEIZ US nr 53/1 2018 <https://wnus.usz.edu.pl/sip/pl/issue/925/article/15126/>
- Ekologia na rowerze, Jan Leszczyński, <https://bikeboard.pl/artikul/ekologia-na-rowerze>
- Ekologiczny jak rower? Produkcja rowerów coraz bardziej szkodliwa dla środowiska, Mateusz Schuler, <https://holistic.news/ekologiczny-jak-rower-produkcja-rowerow-coraz-bardziej-szkodliwa-dla-srodowiska/>

Artykuł i film powstały w ramach projektu „3R: Roweruj, Reperuj, Recykluj!” realizowanego przez Stowarzyszenie Mierz Wysoko. Projekt dofinansowany przez Fundację Fairtrade Polska oraz ze środków Unii Europejskiej. Za treść odpowiada Stowarzyszenie Mierz Wysoko, a wyrażone poglądy niekoniecznie odzwierciedlają oficjalne stanowisko Unii Europejskiej.